SALA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Samhällsbyggnadskontoret

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2020 -01- 15
Diarienr 2019/1485 Aktbilaga 3

MISSIV

Granskning av reviderad avfallsplan 2020-2030 för VafabMiljö kommunalförbund.

Förslag till Avfallsplan2020-2030 har under våren 2019 remitterats och ställts ut i samtliga medlemskommuner. Sala kommun har lämnat yttrande kring Avfallsplanen under våren 2019. Ett stort antal synpunkter har lämnats också från andra medlemskommuner och den ursprungliga versionen har bearbetats. Framförallt har strukturen bearbetats och ett flertal mål har strukits. Avfallsplanen har i detta skede avgränsats till att endast omfatta hushållsavfall och kommunalt verksamhetsavfall.

Enligt den ursprungliga tidplanen skulle avfallsplanen skickas till respektive kommunsfullmäktigeför beslut under hösten2019. Eftersom kommunerna framfört önskemål om att få se den reviderade versionen innan den skickas för beslut fattade Direktionen 2019-09-26 beslut om att skicka avfallsplanen till kommunerna för granskning under hösten 2019 för att därefter beslutas i fullmäktige under våren 2020.

Samhällsbyggnadskontoret har granskat den reviderade avfallsplanen och sammanställt ett yttrande med synpunkter till VafabMiljö tillsammans med formulerade Nedskräpningsmål för Sala kommun.

Förslag till beslut
Kommunstyrelsen beslutar,

att anta samhällsbyggnadskontorets yttrande tillsammans med formulerad Nedskräpningsmål för Sala kommun som sitt eget, i enlighet med bilaga, och översända detta till VafabMiljö.

Linn Hemlin
Miljöstrateg

Bilagor:
1. Yttrande från samhällsbyggnadskontoret, 2020-01-09, Granskning av reviderad avfallsplan 2020-2030 för VafabMiljö kommunalförbund.
2. Missiv – granskning av reviderad Avfallsplan 2020-2020 för VafabMiljö Kommunalförbund
3. Sammanfattning av Avfallsplan 2020-2030, VafabMiljö Kommunalförbund

SALA100, v 2.0, 2012-08-27

SALA KOMMUN

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2020 -01- 15
Diarienr 2019/1485 Aktbilaga 4

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Samhällsbyggnadskontoret

YTTRANDE

Granskning av reviderad avfallsplan 2020-2030 för VafabMiljö kommunalförbund.

Samhällsbyggnadskontoret har granskat den reviderade avfallsplanen och sammanställt ett yttrande med synpunkter till VafabMiljö kommunalförbund (VafabMiljö) tillsammans med formulerade nedskräpningsmål och åtgärder för Sala kommun.

Synpunkter på reviderad avfallsplan

En del av de ursprungliga målen har strukits i den reviderade avfallsplanen på grund av inkomna synpunkter under remissperioden. Den reviderade avfallsplanen fokuserar nu främst på hushållsavfall och kommunalt verksamhetsavfall.

Motivering till att flera kommuner önskat att stryka vissa mål har att göra med att finansieringen inte är löst för den gemensamma resurs inom Vafab som var tänkt att sättas in för att arbeta med samordning av nedskräpning samt för samordnad masshantering och därför har vissa aktiviteter strukits ur planen.

Sala kommun är inte en av de kommuner som lämnat invändningar kring tillsättande av gemensam resurs för en samordnad hantering. Däremot efterfrågar vi nu en ett förtydligande kring gränsdragningen för vad som lämnats över från kommunerna att hanteras inom kommunalförbundet. I miljöbalken likställs inte skräp och avfall men eftersom schaktmassor är ett verksamhetsavfall så är samhällsbyggnadskontoret i Sala kommuns uppfattning att ansvaret för massor är överlämnat och därför ska resurssättas inom VafabMiljö enligt de behov som finns och kommer framöver.

Förslag på nedskräpningsmål för Sala kommun

En avfallsplan ska enligt Naturvårdsverkets föreskrift NFS2017:2 innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning. Eftersom arbete med nedskräpning inte kan finansieras via avfallstaxan och det inte finns finansiering för en gemensam, kommunövergripande resurs som arbetar med nedskräpning måste kommunerna själva beskriva hur de avser att arbeta med dessa frågor.

"Medlemskommunerna ska därför i samband med granskningen av reviderad avfallsplan lämna förslag på mål och åtgärder för nedskräpning som ska gälla för den egna kommunen".

Mål och åtgärder för nedskräpning i Sala kommun

I Naturvårdsverkets föreskrift NFS2017:2 ställs alltså krav om att en avfallsplan ska innehålla åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning. Men som

SALA400, v 2.0, 2012-08-27

SALA KOMMUN

Kommunstyrelsens förvaltning

VafabMiljö konstaterar så är det inte ett givet kommunalt ansvar att hantera nedskräpning enligt 15 kap i miljöbalken. Det kommunala ansvaret för nedskräpning regleras snarare i *Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning* framförallt, men det blir ofta en bedömningsfråga hur olika fall av nedskräpning ska hanteras. Det anses dock möjligt för en kommun att påverka invånares beteenden och attityder kring nedskräpningen vilket är en av orsakerna till att det ställs krav på kommuner att i avfallsplan beskriva hur nedskräpningen ska förebyggas och begränsas.

Nedskräpning är ett betydande miljöproblem som påverkar livsmiljön lokalt i samhället och detta gäller både för människor och växt- och djurliv. Samhället måste därför samverka och tillse att nå ut med upplysning och kunskapsspridning för att möjliggöra en attitydförändring bland samhällsinvånarna om att det inte är ok att skräpa ned samt varför detta är viktigt. Sala kommun kan därför inom ramen för sitt miljöarbete tillse att genomföra återkommande informationsinsatser gentemot invånarna som går ut på att minska nedskräpningen i kommunen.

Även om resurserna för att arbeta med nedskräpning alltså är begränsade både inom VafabMiljö och inom kommunen så är det trots allt viktigt att arbeta för att minska nedskräpningen med 50 % enligt målet i förbundets reviderade Avfallsplan till år 2030 jämfört med 2020.

Därför ska även nedanstående nedskräpningsmål gälla för Sala kommun under planperioden 2020-2030;

- **Kommunen ska under 2020 tillse att ett miljöprogram antas som ska gälla för kommunen och i miljöprogrammet ska nedskräpningsperspektivet ingå.**
- **År 2020-2030 genomförs minst en årlig aktivitet som syftar till att minska nedskräpningen i kommunen.**

Linn Hemlin

Miljöstrateg Sala kommun

Bilaga KS 2020/7/3

VafabMiljö

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsens förvaltning
Ink. 2019 -10- 25
Diarienr 2019/1485-1
Dpb:

Kommunstyrelsen i Sala

Västerås 2019-10-25
Ärende: Granskning av plan
Diarienr: 2019/0820-VKF-1507
Vår referens: Linda Gårdstam

Granskning av reviderad Avfallsplan 2020-2030 för VafabMiljö Kommunalförbund

Kommunstyrelsen ombeds granska omarbetad version av avfallsplanen samt komplettera planen med de mål och åtgärder som kommunen avser arbeta med för att förebygga och begränsa nedskräpning.

Sammanfattning

Förslag till Avfallsplan 2020-2030 har under våren 2019 remitterats och ställts ut i samtliga medlemskommuner. Ett stort antal synpunkter har lämnats och den ursprungliga versionen har bearbetats. Framförallt har strukturen bearbetats och ett flertal mål har strukits. Avfallsplanen har i detta skede avgränsats till att endast omfatta hushållsavfall och kommunalt verksamhetsavfall. Enligt den ursprungliga tidplanen skulle avfallsplanen skickas till respektive kommuns fullmäktige för beslut under hösten 2019. Eftersom kommunerna framfört önskemål om att få se den reviderade versionen innan den skickas för beslut fattade Direktionen 2019-09-26 beslut om att skicka avfallsplanen till kommunerna för granskning under hösten 2019 för att därefter beslutas i fullmäktige under våren 2020.

En avfallsplan ska enligt Naturvårdsverkets föreskrift NFS 2017:2 innehålla mål och åtgärder för att förebygga och begränsa nedskräpning. Eftersom arbete med nedskräpning inte kan finansieras via avfallstaxan och det inte finns finansiering för en gemensam, kommunövergripande resurs som arbetar med nedskräpning måste kommunerna själva beskriva hur de avser att arbeta med dessa frågor.

Kommunens synpunkter på det reviderade förslaget till avfallsplan samt mål och åtgärder för kommunens arbete med att förebygga och begränsa nedskräpning under perioden 2020-2030 ska vara VafabMiljö tillhanda senast 31 januari 2019 och skickas till info@vafabmiljo.se, ange diarienummer 2019/0820-VKF-1507.

Bakgrund

Enligt förbundsordning för Kommunalförbundet VafabMiljö ska VafabMiljö för medlemmarnas räkning ansvara för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering i enlighet med den myndighetsutövning som åligger kommunerna i 15 kap Miljöbalken. Som en del i detta har VafabMiljö tagit fram förslag till ny avfallsplan. Förbundet kan dock inte besluta om avfallsplanen. I enlighet med Miljöbalken 15 kap 41 § ska beslutet fattas i respektive kommuns kommunfullmäktige.

Förslag till avfallsplan skickades till samtliga medlemskommuner under december 2018. Under perioden december 2018 – april 2019 har internremittering i kommunerna skett och remissvar har inkommit från samtliga kommuner. Under samma period ställdes avfallsplanen ut för allmänhetens granskning i respektive kommun.

Huvudkontor: Returvägen 20, Gryta avfallsstation, Västerås Postadress: 721 37 Västerås
Reception: 021-39 35 00 Fax 021-33 51 50 Organisationsnummer: 222000-3129
E-post: info@vafabmiljo.se Hemsida: www.vafabmiljo.se

Processen, att skicka förslaget till avfallsplanen på utställning samtidigt som de remitterades internt i kommunen, och tidplanen förankrades under våren 2018 med medlemsrådet (samtliga KSOer), direktionen och samrådsorganet (tjänstepersoner från varje kommun).

Ett stort antal synpunkter (ca 400) har inkommit och förslaget till avfallsplan har reviderats under hösten 2019. Till grund för revideringar har även resultat från workshops med representanter från medlemskommunerna som hölls i juni 2019 legat till grund. Dessa workshops fokuserade på nedskräpning och minskat matsvinn. Dessutom har synpunkter från kommunerna framförts muntligen vid möten med tjänstemän i samrådsorganet. Enligt den ursprungliga tidplanen skulle avfallsplanen skickats till kommunfullmäktige för beslut under hösten 2019 men eftersom avfallsplanen reviderats i stor utsträckning och ett flertal kommuner har önskat få se den reviderade planen innan beslut skickas den nu för granskning. Beslut om planen i fullmäktigt planeras till våren 2020 och planen börjar då gälla vid halvårsskiftet 2020.

Avfallsplanen ska enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall (NFS 2017:2) innehålla en beskrivning av hur kommunerna avser att arbeta för att begränsa och åtgärda nedskräpning. För detta arbete får intäkter från avfallstaxan inte användas, utan arbetet måste finansieras på annat sätt. Enligt det tidigare förslaget till avfallsplan skulle kommunerna bidra enligt fördelningsnyckel till en gemensam resurs som skulle arbeta kommunövergripande med nedskräpningsfrågor. Eftersom några av kommunerna har meddelat att man inte kan vara med och finansiera en sådan resurs har förslaget om samordning strukits ur planen. Samtidigt finns krav i föreskriften på att kommunerna ska beskriva sitt arbete med nedskräpning. Därför behöver var och en av medlemskommunerna redovisa hur de avser att arbeta med frågan. Denna information läggs in i den slutliga versionen av avfallsplan.

Även för hantering av massor innebar det ursprungliga förslaget till avfallsplan att kommunerna skulle bidra till en gemensam resurs som skulle arbeta kommunövergripande. Kommunerna anser sig dock inte kunna finansiera denna samordning, som därför utgår ur planen i sin ursprungliga formulering.

Ärendebeskrivning

Enligt Miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av avfallsplan och föreskrifter. Eftersom VafabMiljö Kommunalförbund ansvarar för strategiska planeringen när det gäller avfallsfrågor i medlemskommunerna är det VafabMiljö som ansvarar för att ta fram avfallsplan. I enlighet med Miljöbalken och Förbundsordningen är det dock fullmäktige i varje medlemskommun som beslutar om renhållningsordning och taxor.

Då det stora antalet synpunkter som inkommit under utställningsperioden resulterat i att förslaget till avfallsplan har genomgått relativt stora förändringar bör medlemskommunerna ges möjlighet att granska det reviderade förslaget innan det skickas ut för beslut. Det är av största vikt att varje kommun känner ägarskap för avfallsplanen och vill arbeta i enlighet med detta dokument även om det mesta av arbetet kommer utföras av VafabMiljö.

Varje medlemskommun måste också formulera mål och aktiviteter för arbetet med att förebygga och begränsa nedskräpning.

Reviderad avfallsplan

En detaljerad redogörelse med samtliga inkomna synpunkter och VafabMiljös svar på dessa finns i den samrådsredogörelse som utgör bilaga till avfallsplanen. Där återfinns de huvudsakliga förändringarna som skett sedan remiss och utställning sammanfattningsvis redovisat.

Arbetet med bilagorna 8 och 9 - Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) respektive Social konsekvensanalys (SKA) planerades att ske i en iterativ process där MKB/SKA i ett första skede skulle sammanställas inför remiss och samråd. Då planen arbetas om med anledning av inkomna synpunkter skulle MKB respektive SKA arbetas om. Bearbetningen av avfallsplanen med anledning av inkomna synpunkter har inte heller medfört förändringar som motiverar att MKB/SKA skulle arbetas om. Dessutom har det under samråd och utställning endast inkommit ett fåtal kommentarer som rört MKB och SKA och dessa har inte varit av sådan art att de har motiverat att MKB/SKA skulle arbetas om.

Carina Färm
Förbundsdirektör VafabMiljö

Bilagor Avfallsplan 2020 – 2030
Bilagor till Avfallsplan 2020 – 2030

Sammanfattning

Enligt Miljöbalken 15 kap 41 § ska det för varje kommun finnas en renhållningsordning som antas av kommunfullmäktige. Renhållningsordningen består av Avfallsplan och Föreskrifter. Avfallsplanen ska bland annat innehålla uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. VafabMiljö ansvarar för att ta fram Avfallsplan och Föreskrifter men i enlighet med Miljöbalken och Förbundsordningen är det kommunfullmäktige i varje medlemskommun som beslutar om renhållningsordningen.

VafabMiljö är ett kommunalförbund bildat av kommunerna i Västmanlands län samt Heby och Enköping kommun. Inom regionen bor cirka 330 000 personer och här finns cirka 16 000 företag. VafabMiljö Kommunalförbund har tagit över ansvaret för den strategiska planeringen av frågor kring avfallshantering och de uppgifter rörande insamling och behandling av avfall samt den myndighetsutövning som åligger kommunerna enligt 15 kap Miljöbalken från medlemskommunerna.

Syfte

Avfallsplanen ska bidra till att det avfall som uppstår inom regionen hanteras i enlighet med Avfallshierarkin. Syftet med planen är att blicka framåt och avfallsplanen är det strategiska dokument som beskriver hur arbetet ska fokuseras för att uppnå förbättringar. Planen sträcker sig till 2030 men i samband med uppföljningar 2022 och 2026 kommer delmål och aktiviteter revideras. En uppföljning sker också efter 2030.

> Avfallshierarkin eller avfallstrappan som den också kallas är gemensam för hela EU och visar hur vi ska jobba med avfallsfrågor och behandla avfall. Trappan har fem steg och vi strävar efter att röra oss uppåt. Det betyder att vi i första hand ska förebygga avfall. I andra hand ska vi återanvända avfall, exempelvis laga trasiga saker så att de går att använda igen. I tredje hand ska avfall materialåtervinnas, dvs nya produkter skapas av materialet. Om det inte är möjligt ska avfallet energiåtervinnas, till exempel genom förbränning där värme och energi tas omhand. I sista hand ska avfall deponeras, alltså läggas på soptipp.

Finansiering

En del av aktiviteterna i Avfallsplanen kan inte finansieras via taxeintäkter men är av sådan art att kommunerna har önskat ett utökat och effektiviserat samarbete, till exempel nedskräpning och masshantering. För dessa områden behöver finansiering lösas för att samordning ska kunna ske.

I denna avfallsplan har fokus framförallt varit på det avfall kommunen ansvarar för, dvs. hushållsavfall och kommunalt verksamhetsavfall. Det är den första avfallsplan som tas fram

gemensamt för de tolv kommunerna och att samordna arbetet mellan kommunerna ses som ett första steg på ett större arbete där synergier kan uppnås genom samarbete.

Målområden

Avfallsplanen har tio övergripande målområden vilka bryts ner i mål, delmål och aktiviteter. Många aktiviteter ansvarar VafabMiljö för och utför på egen hand men ett antal aktiviteter är medlemskommunerna ansvariga för att utföra.

De övergripande målområdena är:

1. Avfallsmängderna ska minska med 7% per person 2030 jämfört med 2020.
2. År 2030 ska minst 80% av invånarna uppge att de tycker att det är enkelt att lämna saker för återanvändning och enkelt att konsumera medvetet.
3. Senast 2030 sorteras 60% av hushållsavfallet i återvinningsbara fraktioner.
4. Senast 2030 energiåtervinns 35% av insamlat hushållsavfall genom förbränning.
5. Senast 2030 deponeras mindre än 1% av insamlat material från hushåll.
6. Nedskräpningen ska minska med 50% 2030 jämfört med 2020.
7. Senast 2022 är VafabMiljö en självklar samarbetspartner i framtagande av relevanta kommunala planer, program och strategiska dokument.
8. Mängden farligt avfall som sorteras och hanteras felaktigt ska minska.
9. Senast 2030 är 90% av invånarna nöjda med och har förtroende för VafabMiljö.
10. VafabMiljö ska ha en långsiktigt stabil ekonomi.

Målen är ambitiösa men nödvändiga för att skapa ett hållbart samhälle.